

Pestprotocol Kon. Beatrixschool

- 1. Plagen of Pesten**
- 2. Doel pestprotocol**
- 3. Preventief Pestbeleid/Kanjertraining**
- 4. Algemene aanpak**
- 5. De rol van ouders**
- 6. Stappenplan**
- 7. Medezeggenschapsraad**
- 8. Websites**
- 9. Coördinatoren**

1. Plagen of pesten?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:	
Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen." Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Alle direct betrokken partijen moeten zich bewust zijn van de peestsituatie:

leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Zie hiervoor punt 6 : stappenplan

- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties.

Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het team. De Kon. Beatrixschool beschikt over meerdere vertrouwenspersoon. Namen staan vermeld in de schoolgids en op de posters in school.

2. Doel pestprotocol Kon. Beatrixschool Meppel

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. De Kanjermethode is hierin onze richtlijn.

Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

3. Preventief pestbeleid

Het klimaat van de school

De Kon. Beatrixschool vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden.

Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen.

Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen.

De afspraken worden "vertaald" naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas.

We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

Afspraken

Ik behandel anderen, zoals ik zelf behandeld wil worden.

Ik doe vriendelijk en help waar ik kan

Ik ben voorzichtig met spullen van mijzelf en die van iemand anders.

Wij spelen zoveel mogelijk met elkaar.

Werkvormen

Binnen ons methodisch werk zitten veel sociaalvormende elementen. De kinderen leren hoe ze met elkaar in gesprek kunnen gaan en worden geactiveerd om zich te verdiepen in de mening van een ander. Deze werkvormen zorgen voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.

Wij werken in groep 1 t/m 8 met de sociaal emotionele methode van de Kanjertraining. Wekelijks werken we hieraan.

Doel van de Kanjertraining

Het belangrijkste doel is dat een kind positief over zichzelf en een ander leert denken. Het blijkt dat veel kinderen na het volgen van de Kanjertraining zich beter kunnen concentreren op school en betere leerresultaten behalen.

De verklaring hiervoor is eenvoudig: de Kanjertraining geeft kinderen handvatten in sociale situaties en daardoor komt tijd en energie vrij. Binnen de Kanjertraining worden kinderen geconfronteerd met de gevolgen van hun gedrag. (zie ook www.kanjertraining.nl)

Het principe van de Kanjertraining bestaat uit het bewust worden van *vier manieren van reageren*. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van vier typetjes:

Konijn (gele pet)

Te bang, vermijdend, faalangstig en stil.

Het konijn denkt slecht over zichzelf en goed over een ander.

Tijger (witte pet)

Is zichzelf, gewoon, normaal, te vertrouwen, aanspreekbaar op gedrag. De tijger denkt positief over zichzelf en de ander.

Aap (rode pet)

Grapjurk, uitslover, meeloper, aansteller.

De aap denkt niet goed over zichzelf, maar ook niet over een ander.

Pestvogel (zwarte pet)

Uitdager, bazig, hork, pester. De pestvogel denkt goed over zichzelf maar niet goed over een ander.

Reactiemogelijkheden wanneer je door een pestvogel wordt uitgescholden:

Ik doe bang als een konijn en de pestvogel scheldt door. En zoekt mij vaker uit als slachtoffer, want ik doe toch niets terug.

Ik doe grappig als een aap en denk: op die manier red ik mijzelf hieruit. Andere kinderen denken dan vaak: die is gek! De pestvogel scheldt door.

Ik doe als een pestvogel. Ik scheld terug. Want dit pik ik niet. De pestvogel scheldt ook lekker door.

Ik doe het dan niet goed. De kans is groot dat de ruzie verergert.

Ik doe als een tijger. De pestvogel scheldt mij uit. Ik zeg 'Nou en!' ..en loop weg. Ik gebruik mentale judotechniek. Dat doe ik door niet tegen te spreken maar te denken: als jij dat wilt zeggen, ga je gang, maar ik heb geen zin om hier naar te luisteren. Ik haal mijn schouders op en laat de pestvogels en de aapjes kletsen. Ik weet dat de pestvogel en het aapje altijd ruzie willen, omdat ze stoer willen doen of grappig willen zijn. Daarom ga ik het winnen. De aapjes en pestvogels krijgen hun zin niet. Ik laat mij niet uitdagen. Ze zijn niet wijzer.

Reactiemogelijkheden bij vals beschuldigen, spullen afpakken, schoppen, slaan, duwen, voordringen, bedreigen, de baas spelen:

Ik doe bang als een konijn. Mijn tegenstander vindt mij dan een sukkel en gaat gewoon door.

Ik doe grappig en raar, als een aap. Mijn tegenstander vindt mij dan een rare en gaat gewoon door.

Ik doe als een pestvogel. Ik scheld terug, ik doe brutaal en ram er op los. Want ik pik dit niet. Mijn tegenstander ramt net zo hard of harder terug.

Ik doe het dan niet goed. De kans is groot dat de ruzie verergert.

Ik doe daarom als een tijger.

Ik wil geen ruzie maken en ook geen sukkel zijn. Ik doe daarom als volgt:

Ik let op mijn gevoel: ruziemaken is vervelend. Ik denk na wat ik wel en niet wil. Ik zeg tegen de pestvogel "Stop en hou op", want ik vind dit niet leuk. En ik loop weg.

Als de pestvogel doorgaat, roep ik de hulp in van de leerkracht. Deze zorgt voor een passende straf voor de pestvogel en licht desgewenst de ouders van de pestvogel in.

De vijf afspraken in de Kanjertraining

We vertrouwen elkaar.

We helpen elkaar.

Niemand speelt de baas.

Niemand lacht uit.

Niemand doet zielig

Wellicht ten overvloede melden wij nog dat de petten in de klas symbool staan voor het gedrag. Zij worden alleen gedragen wanneer kinderen dat zelf willen tijdens de rollenspellen in de training.

4. Algemene aanpak:

De leraar (signaleren en aanpakken)

Groepsniveau

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door de Intern Begeleider en kan, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaan.

Hulp aan het gepeste kind

Uiteraard moet eerst hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, en speciale onderdelen van de kanjertraining goede interventies.

Hulp aan de pester

Algemeen:

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat hij met het slachtoffer uithaalt te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. In het kader van de Kanjertraining zal pestgedrag altijd gemeld worden bij de ouders van betrokken leerlingen.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verving buitengesloten voelen)
 - Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
 - Excuses aan laten bieden
 - In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
 - Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (compliment) als kind zich aan de regels houdt
 - Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren. (stop hou op/zet je witte pet op)
 - Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- * Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
- Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
 - Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
 - Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

5. De rol van ouders

De leerkracht zal, overeenkomstig de Kanjerafspraken, de ouders op de hoogte stellen. Leerkracht stelt ouders op de hoogte van de situatie, de betrokken kinderen en de oplossing waarvoor gekozen is. Leerkracht vraagt medewerking van de ouders (is wel van belang maar niet noodzakelijk voor de aanpak van het probleem)

Eventueel kan er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Hulp aan de ouders

In de brochure "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" staan de volgende adviezen:

Ouders van gepeste kinderen:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld
- e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

6) Stappenplan**Stappenplan anti pestprotocol**

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht groepsgewijs of klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden (Kanjertraining). Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Leerkracht overlegt met ib-er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende periode (omschrijven welke periode). Team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Stap 5

Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in Parnassys (leerlingvolgsysteem).

2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig..

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken ten behoeve van een oplossing.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 7

Het protocol 'schorsing en verwijdering' treedt in werking.

7) Evaluatie

Dit pestprotocol is door team, directie en MR vastgesteld en wordt om de vier jaar geëvalueerd. (meest recente up-date mei 2013)

8) Websites

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op

www.pestweb.nl

www.kanjertraining.nl

bijlage: afspraken groepen

Coördinatoren:

Coördinator anti-pestbeleid/ Vertrouwenspersonen van de school:

Pieter de Kruijter (dekruijter@beatrixschoolmeppel.nl)

Margreta Bouwhuis (bouwhuis@beatrixschoolmeppel.nl)

Telefonisch te bereiken via: 0522-251716